

"TKP'nin Sesi"

13.Kasım 1983 Pazar

Bu yayınıımızda şunları dinliyeceksiniz:

1. TKP 5. Kongre belgeleri üzerine hazırladığımız programı/Eng./

Sp: D./Nec.

2. TKP 5. Kongresinde H.Kutlu yoldaşın okuduğu rapordan bir
bölüm Sp: Öm.

3. Kürtçe yayınıımızı /Serf./

13-11-1983

TKP'nin Sesi

Kürtçe

Konu: 8.11.1983 tarihli MK bildirisi

GH.NK PKT li ser akamên jibartinên 6 Sermavêzê belavokek weşand. Em îro weşemê xweye bi zimanê Kurdî ^{da} belavoka han pêş-keşê we dikin.

BELAVOK

Jibartinên 6 Sermavêzê bi bindestbûyînek giran ya ^{Partî} Millîyetçî Demokrasi ^{Partî} akam dît. Partê han bi hemû navgînanva ji alî dî dîktatoriya faşîst dihate piştekkirin, nav namzetên wî sergeng-bar Ulusu, gelek dengbar, pir gelek general û polêzên parêzdarê Emerîqayê jî cî girtibûn. Piraniya mezin ya gel bi quttuta rey nedayîna partê han ku ^{ew} hûndurê qampanya jibartinê eşkerekirye gişkêva pişteke cuntayê hildane, nîşankirine ^{gel} bi rastî hem-

berê dîktarîya faşîst û zordestîyên terorîstê sê sale didome,
hemberê dardakirinan, polîtîkaya dîlîtî li pêşiya Emerîqayê, hem
berê biçekbûnê û hemberê biryarên ekonomîk di bingema yekdestên
emperyalîst~~ek~~ neyarê gel disekinîn,

Gelê Tirkîya'yê nîşankir hemberê faşîzmê~~ya~~ û dîktatorîya ~~we~~
Evrenê.

Çima ku pêşiya gel rêyek din tunneye, piranîya reyan di herdu
partên û tewbûne jibartinan
partên ji cuntayê destur dîtine/kombûye.

Hê serda di jibartinên 6 Sermavêzêda birek mezin ya welatî-
yên emrê helbijartîyê tijîkirinê der jibartinan hatine girtin.
Yek mîlyon nîvek demokrat çima referandûma zagûnabîngeh protest
to kirin û neçûne ser sandîqan, ji heqqa rey xilmetkirinê hatin

durxistin. Ji jibartinên 1977 virva nêzîkê 5 mîlyon welatîyên emrê helbijartîyê tijîkirine di kutukanda nehatine nivîsandin.

PKT û hemû hêzên hemberîyên cuntayê/armancên ^{birek} xwe ku pêşîya jibartinan danîbûne ber xwe anîne cî, nemaze pêkanîne bona partê yekemîn ya cuntayê bibêjin "bese". PKT hê roja 18 Tirmeh 1983 bi dazanîna xwe bona MDP were bingestkirin gazî bergehkirê gel. U Komunîst bona ^{ve} armancê hemberê gerînên pir dijvar vatînfîyên ser pista xwe anîne cî.

PKT û hêzên din ~~ya~~ hemberîyên cuntayê beramberê vana daxwezî kinin gel reya nelê biemilînîne. Yek mîlon helbijart gazîya han eciband. Du mîyon helbijart ku rey neemilandine, bi neçûyîna ser sandiqan bi piranî jibartinan protestokirine. Lê beramberê vana

tibabê reyên nelê awqa bilind nebû ku gîşkêva nîşanbike jibar-
tina sextekarîyê îflaskirye. Ji semedên vîye giring yek zordes-
tîyên cuntayê û demogojîya dij-komunîste. Evren bi ^{propaganda} ~~gîrî~~ re-
ya nelê xilmetkirin tenê wê were kêra komunîstan dengda pejnên
dij-komunîst ku heyra vî rojê partên burçûva weşandibûn. Hewela
tîyên bi mîlonan ku dixwestin reya nelê biemilînin bûne gorîna
dij-komunîzmê, alîyek hemberê partê cuntayê sekinîn alê dinva
bi rey dayîna partên yêdek ya cuntayê ketine defika olîgarşiya
hevkar. Muhalefeta burçûva, ji buxrana bi bilindbûyîna ^{tibaba} ~~reyên~~ nelê
derkeve holê ~~tirsîyan~~ ji semedê mafên xweyê çînî tirsîyan. Bi
vî qutûta xweyê bê biryar ew hemberê cuntayê gel qetkîrin. Rê
vekirin Partên yêdek ya cuntayê serfirazîyek derbasê ^{derbasê} ~~derbasê~~

destê xwe bikin û keysa ~~curek vekirî~~ ^{ji binra} ~~hin~~ bê akam hîştina mi-
navra jibartina ~~ya~~ cuntayê ~~tunekirin~~. Beramberê vana hemberê
gelek neytrana vekirî ya PKT, ji berê jibartinan ^{heerên çep} ~~ev~~ car jî dora
platformek hevkar xwe yeknekin. Pêkneanîn nîşanbikin çep bona
rizgarîya gel ~~hikare~~ ^{hinek} xwedanê hêza afirandina alternatifêye. Hem-
berê/livînên hevkarî li dervayê welat, li hundurê welat tu qam-
panyayek were berçewan nehate domandin. Qetbûyîn û bê livînîya
hêzên çep ~~hixwejiyên xirîng~~ bona davîkirina bê biryarîya mu-
halefeta burcûwa rê xitimandinêda bû ~~pîndaxek~~ ^{vejîbartek} gi-
ring, û pîndamkir komên fire hê libattir têkevîne şeran.

Vêga general dixebitin jibartinên sextekarîyê ~~demokratîkî~~
~~zanbikin~~ bi tibaba reyên nelê ^{bi} % 6 mayînêva demokratîk nî-

- 6 - ~~sanbikin~~

sanbikin û ahakî ~~ser~~ ^{weşartin} bindestbûyîna xwe ~~bigirin~~. Hê bilind pêkne-
hatina tibaba reyên nelê keysa domandina demogojîya derbasdi-
bine demokrasîyê, û xwe bin kala parlamentariyê weşartinê daye
cuntayê. Fersend amadekirîye welatên emperyalîstên rojawayî ku
ji berêva dizîkava cuntayê piştekdikin gelê xwe bi dereva "li
Tirkîya'yê derbasdibine demokrasîyê" bixepînin.

Lê bi rastî weka roj eskereye jibartinên 6 sermavêzê tu cu-
reyek ~~min~~ babetîya demokratîkî nîşannake.

Hemberê perçiqîna MDP'yê, reya herî bilind istandina Özal
daxweziya rastî ya gel nateyîsîne. Lewra bi milonan gel bi bir-
polîtîka
yarê hemberê MDP'yê derketine û ~~ahakî~~ bona/cuntayê û hukumata
wî gotine "na". Özal û partê wî rûyê xweye rastî ji gel weşarti-

ne, hemberîya MDP'îya xwa ussa nîşankirîne qey ew hemberîyê cun-
tayê ne, bi nevêrekî ~~îstîfînê xwe xwe~~ pistekvanê rejîmê bûyîna xwe,
tu pirsîyarek bingehîn ji MDP cuda naponijê ji gel weşartî ye.

Lê bi rastî Anavatan Partîsî ku vêga tivdarekên karbidest
bûyînê diqedîne jî weka MDP'yê girêdayê rejîma 12 Kewçerînê ye.
Neyarê heq û azadîyên demokratîk, endamên sendîqayan bûyî, peyma-
na komî û grevê ye. Neyarê azadîyên xwe honandin û weşema azade.
Zagunabingeha gel hildaye hundurê tewlan dema Özal alîkarê Ser-
dengbarbû hatî ye amadekirin. Partê han weka MDP'ê dixweze barê
buxrana ekonomîk bide ser pişt a gel, sektora devlet dixweze bi-
de bin talana çengek holding, diparîze axên welat, zevîyên çandinê
bikeve bin destê sermîya bîyanî. Biryarên 24'ê berfbarînapaşîn

ku dîrega ortê daye tepkirin, kuçika gel temirandîye Özal bin
fermana generalan pêkanîye. Partê Anavatan weka MDP diparêze
Tirkîya'yê kaşbike hundurê planên serî nukleer ya Reaganan, dipa-
rêze hê jî biçekbibin û axên welatê me bi wergehên ~~Leşkerî~~ ⁵ ya
~~Emerîqayê~~, bi hêzên çelengê êrîşkar ya Emerîqayê tijîbikin, ⁶ ~~we-~~
xîyanetî
lat bikine weka kûpa barut. Bin hemû peymanên/dizîkava hatine
pêkanîn weka dengbarên din îmza Özal jî heye.

Hê pir derbasnebûyî komên gelê fire rûyê rastî ya Özal jî
~~wê~~ xbastir wê nazbikin.

Ça tete dîtin, beramberê di jibartina 6 Sermavêzêda bindest-
bûyîna Partê Cuntayê, beramberê eskerebûye gel dixweze di rejîmê-
da guhirînên bingehîn bihevce, faşîzm ⁷ nehatî ⁸ hirşandin. Karîna

bingehin dila bin de
ziririne mirovê yêdek
IMF' yêye u ji nemînentê
ala wê hukumet bidame-
care sosret ya wê, a jandê
-kar yêke.

Ber van rastiyan huk
amezirandin ~~nikkax~~ bi her
ya cuntaye ukovane guhi-

rine ya bi milyon kedkir
bin vejbar
da we binheje, ~~xxxxxx~~/newxistînet matî ya devleten emperyalîstên

under such
guarantavbers fastizm u liberalbdaynek gepel ne here-were. jlibar
tina 6 Germaweze buxrana rejime hurindarneki rye. Gepe wi we bux-

lane kurbike.

Pəsiya gına meye karker, gelême u pəsiya hêzên demokratikên
netewî fersendek diroti di sekinê. Keyseñ serfiraziya ^{zivirandina} hembere
partê rejîma faşîst MDP'ê hatiye pêkanîn hembere faşîzmê ~~xiya~~

~~Vatiniyaxirxaxax:~~ General dixebitin bi kala parlementariyê xwe vegêrin, lê bi rastî karbidestiyê destê xweda digrin. Vatiniyaxirxax evî hemû keysan xilmetkirin û eskerêkirine û bona davîkirina faşîzmê berxwedayîna netewî amadekirine.

PKT hemû têketinên demokratîk ku diwarên xwe

kirîna jibartinên seroktîya komerê û giştî armancdike wê pişt
tekbike.

PKT/daxwezîyên karkeran, gundîyan, xwedanên bêşeyên azad, daxwe-
zîyên cîvanan, jinan, xwedanên karxwenên kapîtalîstê piçûk û na-
vîn ku hemberê hukumatê pêşwaajotinê wê biparêze.

PKT gazî hemû hevweletîyan ^{dike} ku jibartinanda MDP'a cuntaparêz
~~bindestkirina~~ ^{bindestkirine} ~~ku~~ ^û neyarê
~~bindestkirina~~ ^{bindestkirine} ~~ku~~ ^û neyarê ~~bindestkirine~~ ^{bindestkirine} effûya polîtîke ^{ya}
giştî ~~bindestkirine~~ ^{bindestkirine} ~~ku~~ ^û neyarê ~~bindestkirine~~ ^{bindestkirine} effûya polîtîke ^{ya} giştî dengê xwe bilind ^{bindestkirine}
~~bindestkirine~~ ^{bindestkirine} bikin. PKT gazî hemûkesan dike. Bona parêztina heşîfî, bona bê-
akam hiştina planên dixweze Tirkîyayê li Rojhilatanavîn bike
cendirma Emerîqayê, bona ~~bindestkirine~~ ^{bindestkirine} zordestîyên Kurdistanê, bona
pindamkirina ^{polîtîka} /ekonomîya Tirkîyayê bizvirînê mereka IMF'yê û

- 12 -

~~holdingên xwe~~ çengek û holdingên bicî û xwedanê axên mezin di eniyekda hêzên xwe yekbikin.

Gelême ku ~~pêkanîna~~ MDP'yê perçiqandiye wê cunta faşîst jî biperçiqîne.

8-11-1983

Navça Komîta ~~Part~~

Partê Komûnîst Tirkîya.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

- mmile -

A22 " Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, Türkiye işçi sınıfına, tüm emekçilere, yurtseverlere, yurt ve dünya kamuoyuna Türkiye Komünist Partisinin 5. Kongresinin toplandığını ve çalışmalarını başarıyla sonuçlandırdığını duyurur."

B-- Radyomuzdan 1 Kasım 1983 günü giden duyuruda, ~~iste~~ ^{işke} TKP'nin 5. Kongresinin toplandığı, böyle açıklanıyordu.

A-- 5. Kongre... Partimizin, Türkiye işçi sınıfının, emekçi halkımızın yaşamında bir dönüm noktası. Antikomünizmin her koldan Türkiye'ye ^{de} ~~du~~ ^{yakınladığı} dumana katmaya çabaladığı, en ağır saldırıların ve somut pratik görevlerin ağır bastığı günlerde, ~~derin~~ ^{derin} gizlilik koşullarında toplanan kongremiz. ^{0/0} Büyük özverilerin, acıların, sabırlı, inatlı çalışmaların, çelik disiplinin, kaya gibi moralimizin ürünüdür.

B-- Partimizin 5. kongresi üzerine o günden bu yana yayın yapıyoruz. Şu sıralarda radyomuzda kongre belgelerinin yayınlanmasına da başlanmış bulunuyor. Açıktır ki, " 5. Kongre, daha güçlü TKP" belgisi altında çalışmalarını tamamlayan kongremiz, partiyi, parti örgütlerini, tüm komünistleri, güçlü silahlarla donattı. Bugün, ^{güçlü} ~~bu~~ silahların üzerinde biraz durmak istiyoruz.

A-- TKP 5. Kongresinde, en başta, yeni bir parti programı kabul etti. Partimizin 5. Kongresinde, TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaş, Merkez Komitesi'nin çalışma ~~raporu~~

A--TKP 5. Kongresi, en başta, yeni parti programını kabul etti. Neden yeni bir parti programı gerekiyor ? sorusunun yanıtını, Merkez Komitesi nin kongrede Genel Sekreter Kutlu yoldaş tarafından okunan Çalışma Raporu, ^{söyle} ~~yanıtlıyordu~~ "Uluslararası alandaki, ülkemizdeki gelişmeler, partimizin stratejisinin ve öne koyduğu politik görevlerin yeniden ele alınmasını gerektiriyor. ^{" Raporu, bu konuda özellikle} ~~Burada, iki etmene ağırlık veriliyordu.~~ Birincisi, emperyalizmin, özellikle de Amerikan emperyalizminin ve NATO egemen çevrelerinin yumuşamayı baltalama, nükleer silahlanma yarışını tırmandırma, sosyalist ülkelerle çatışma, ulusal kurtuluş

hareketlerini zorla bastırma ve tüm kapitalist ülkelerde emekçilerden "sosyal öç" alma eğiliminin nitelikçe yeni bir aşamaya yükseldiğini ^{mesiydi} ~~saptıyordu~~. Kutlu yoldaşın okuduğu çalışma raporunda, parti programının değiştirilmesini gerekli kılan bir diğer etmen ~~xxx~~ ^{olarak da su} konusunda ~~da~~ ^{şunlar} söyleniyor: *belirleniyor:*

B ~~4~~ -- Türkiye'nin bugün faşist bir diktatörlük rejimiyle yönetilmesi. Partinin önünde duran ivedi politik görevin değişikliğe uğramasının, ivedi görev olarak önümüzde ^{de}, faşist ~~rejimi~~ yıkma görevinin ~~xxx~~ ^{agır} basması ^{durduğu belirlendikten} ~~durulduktan~~ sonra, şöyle deniyor:

A ~~4~~ -- "Faşist diktatörlüğü yıkmak, ve bu değişimi, devrimin ilk aşamasına yöneltmek için, geçmişe göre daha geniş güçlerin bağlaşıklığına olanak veren bir minimum program gerekliliği ortaya çıkmıştır. 1983 MK plenumunda onaylanan Ulusal Demokrasi Eylem Programı, bu sorunluğun bir ürünüdür. "

Raporda, bu konu üzerinde devamla, ulusal demokrasi ile antiemperyalist demokratik devrimin arasındaki bağ konusunda şunlar söyleniyor: ^{halk}

B ~~4~~ -- "Ulusal demokrasi, antiemperyalist demokratik/devriminin ilk, başlangıç basamağı olacak, ve bundan sonra yolu sosyalizme açacak olan köklü antiemperyalist, antitekel, demokratik dönüşümler gerçekleştirilerek devrimin birinci aşaması tamamlanacaktır. MK Plenumunda onaylanan eylem programının, devrimin ilk aşamasına özgü görevlerin çözümünü başlatması söz konusu olduğu içindir ki, MK bu evreyi parti programı taslağına almıştır."

A ~~4~~ -- MK'nin çalışma raporunda, tüm parti tarafından tartışılan "Mustafa Suphi 100. yıl" tezlerinin ve yapılan analizlerin üzerinde durulduktan sonra, parti stratejisi açısından önemli sonuçlar çıkarılıyor. Bunlar, sırasıyla şöyle:

B ~~4~~ -- Birincisi: Türkiye'de sosyalizm için minimum maddesel önkoşullar vardır. Bu, devrimin bütünsel ~~ve~~ tek bir süreç olarak gelişmesinin nesnel temeli olacaktır. İkincisi, devrimin temel iki aşamaya ayrılmasıdır.

yerine getirmemizin garantisi, güvencesidir. İdeolojik-politik birlik, ideolojik-politik netlik, çok önemlidir. Ama örgütsel birlikle, örgütsel harçla tamamlanmazsa, hiçbir işe yaramaz. 5. Kongrenin onayladığı parti tüzüğü, işte bu işlevi günün koşullarına ve Leninçi parti ilkelerine dayanarak yerine getiriyor. 5. Kongrenin onayladığı tüzük, ~~yaşanmış~~ tüm partililerin ~~parti yaşamının~~ ^{parti ve savaşından çıkarılan} deneylerinden çıkarılan derslerle zenginleştirilmiştir. ~~Birçok~~, ~~kongre öncesinde,~~ ~~tezlerin parti yaşamına ilişkin bölümü ve deneyimlerden çıkarılan~~ dersler ~~işığında biçimlenmiştir.~~

A- 17 : 1 dakika

B-- TKP 5. Kongresinin onayladığı belgeler arasında, kararlar da bulunuyor. ~~23~~ Parti çalışmalarının bundan sonraki yönü konusunda bir dizi önemli öge içeren ^{ku} kararlar ⁱⁿ içerisinde, kimileri, gizlilik nedeniyle yayınlanmıyor, kimileri ^{ayacak.} özetleniyor, kimileri ise olduğu gibi ^{acak} yayınlanıyor.

A--Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin 1 Kasım 1983 günlü duyurusunda, kongrenin temsili bileşimi açıklandıktan sonra, kongrenin ^{akısı} çalışmalarını ~~akısı~~ sıralanıyor, sonra da ^{la} kardeş komünist partilerin kongreye katılan temsilcileri ^{ya} ve gönderdikleri mesajların ^{la} partimizin bu en yüce forumuna güç kattıkları vurgulanıyor.

B-- Kongrenin, halkımıza çağrısı ~~radıomuzdan~~ radyomuzdan birkaç kez yayınlandı. Ne ki biz, burada, kongre ~~üzzerin~~ belgeleri üzerinde dururken, çağrının yurttaşlara seslenen bölümünü bir kez daha yinelemek istiyoruz:

A-- "Yurttaşlar, TKP 5. Kongresi size sesleniyor: Yitirilecek zaman kalmadı. Siz dur demezseniz, düşmanın duracağı yoktur. Düşman, başta atom roketleriyle dünyamızı yok etmek istiyene Amerikan emperyalizmidir. İçerde vatani emperyalizme satan biravuç parababası ve onların desteklediği faşist diktatörlüktür. Amerikan saldırısını dizginlemeden, faşist Evren diktatörlüğünü yıkmadan, onun yerine ulusal demokratik

güçlerin ortak hükümetini kurmadan, halkımızın, ülkemizin hiçbir sorunu çözülemez. Bu amaca varmak için TKP, tüm halkımızı, Amerikan emperyalizmine ve onun kuklası faşist diktatörlüğe karşı, ulusal çapta direnişe hazırlanmaya çağırıyor. Yitirdiğimiz ekonomik, demokratik haklarımızı, ancak direnerek geri alabiliriz."

A- 11, 1 dakika

B-- Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi organı Atılım'ın Kasım 1983 sayısı ^{geçtiğimiz günlerde} çıktı. Atılımın Kasım 1983 sayısı, tümüyle ~~parti~~ 5. Kongreye ayrılmış bulunuyor. Atılımın 5. Kongre sayısında, Türkiye Komünist Partisi MK'nin 1 Kasım günlü duyurusu, TKP 5. Kongresinin halkımıza çağrısı, TKP başkanı Bilen yoldaşın 5. Kongreyi açış konuşması, TKP MK Genel Sekreteri ^{Hozdne} Kutlu yoldaşın 5. Kongrede yaptığı kapanış konuşması tam metin yer alıyor. Atılımın, 5. kongreye ayrılan Kasım 1983 sayısında, ayrıca, TKP MK Genel Sekreteri Kutlu yoldaşın okuduğu Merkez Komitesi çalışma raporundan "parti programı üzerine" başlıklı bölüm de yer almakta. Kongrede onaylanan kararların ^{tam} ~~listesi~~ ^{listesi} ni veren Atılım, ayrıca, Kongredeki ~~temsil~~ ^{temsil} bileşimi üzerine raporu da basmış bulunuyor. Atılımın Kasım sayısında, ~~5.~~ 5. Kongre delegelerinden Raşit Kızıllı ^{mak} ~~mak~~'ın yazdığı, "asıl görev şimdi başlıyor" başlıklı yazı da yer alıyor. 5. Kongre sayısında, Deniz Yoldaş aramızda" başlıklı ~~bir~~ yazıda, partimizin bu yiğit önderinin anısı önünde saygıyla eğiliniyor.

TKP MK organı Atılımın yurtiçinde dağıtımı yapılan baskısına ayrıca 6 Kasım seçimlerinin sonuçları üzerine ~~parti~~ Merkez Komitesi'nin bildirisi de ~~yer alıyor.~~ ^{eklenmiştir.}

Burası TKP'nin Sesi Radyosu. D.D., TKP 5. Kongresi belgeleri üzerine hazırladığımız programı dinlediniz.